

การบริหารความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน
ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี
Risk Management Related to the Performance of Small and Medium
Enterprises in Pathumthani Province

สมยศ อวเกียรติ^{1*} , สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง²
Somyos Avakiat^{1*} , Sittiporn Prawatrungruang²

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนวัตกรรมกรุงเทพ

เลขที่ 6/999 ซอยพหลโยธิน 52 ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220

¹Faculty of Business Administration, North Bangkok University

6/999 Soi Phaholyothin 52, Phaholyothin Road, Kwang Klong Thanon, Khet Saimai, Bangkok 10220

²ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยนวัตกรรมกรุงเทพ

เลขที่ 6/999 ซอยพหลโยธิน 52 ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220

²Academic Affairs, North Bangkok University

6/999 Soi Phaholyothin 52, Phaholyothin Road, Kwang Klong Thanon, Khet Saimai, Bangkok 10220

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ คือ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี และ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารหรือเจ้าของธุรกิจ SMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 218 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบช่วงชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งตามประเภทของธุรกิจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมานทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่มีรูปแบบธุรกิจเป็นบริษัท จำกัด ประกอบธุรกิจด้านต่างๆ ได้แก่ ขนส่ง ประกัน นำเข้า-ส่งออก ระยะเวลาในการดำเนินงานส่วนใหญ่มากกว่า 15 ปี

* ผู้เขียนหลัก

อีเมลล์: somyos.av@northbkk.ac.th

ทุนจดทะเบียนปัจจุบัน ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 30,000,000 บาท และส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานต่ำกว่า 50 คน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ (1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.02$) (2) ด้านการระบุความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.91$) (3) ด้านการจัดการความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.89$) (4) ด้านการติดตามประเมินผลและการรายงาน ($\bar{X} = 3.88$) และ (5) ด้านการประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ (1) ด้านลูกค้า ($\bar{X} = 4.10$) (2) ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ($\bar{X} = 3.88$) (3) ด้านกระบวนการภายใน ($\bar{X} = 3.87$) และ (4) ด้านการเงิน ($\bar{X} = 3.61$) ตามลำดับ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า การบริหารความเสี่ยงในด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยงและด้านการติดตามประเมินผลและการรายงานมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ SMEs ซึ่งหมายความว่า หากธุรกิจ SMEs สามารถบริหารความเสี่ยงในทุกๆ ด้านได้ดี ก็จะทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ดีขึ้นด้วย เช่นเดียวกัน

คำสำคัญ

การบริหารความเสี่ยง ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

The purpose of this research is: (1) To study the opinion of the risk management and performance of small and medium enterprises (SMEs) in Pathumthani province; and (2) To study the relationship between risk management and the performance results of the SMEs. The samples were SMEs entrepreneurs or owners registered as company or partnership in Pathumthani province, 218 samples by stratified random sampling with classified by type of business. Questionnaires were used to collect data. Statistics used in data analysis were descriptive statistics were mean, standard deviation and statistics for hypothesis testing were Multiple Correlation Analysis and Multiple Regression Analysis.

The results found that, most of SMEs in Pathumthani province had business type as a company limited operating in many section including transportation, insurance, import-export. Most of the companies established over 15 years and had their registered capital less than 30,000,000 Baht and the number of employees was less than 50. The opinions on risk management in all five aspects were at a high level which could be ranked by mean as (1) Objectives Setting ($\bar{X} = 4.02$) (2) Risk Identification ($\bar{X} = 3.91$) (3) Risk Management ($\bar{X} = 3.89$) (4) Monitoring Evaluating and Reporting ($\bar{X} = 3.88$) and (5) Risk Assessment ($\bar{X} = 3.78$) respectively. The opinions on the performance of the four aspects were at a high level too which could be ranked by mean as

(1) Customer Perspective ($\bar{X} = 4.10$) (2) Learning and Growth Perspective ($\bar{X} = 3.88$) (3) Internal Process Perspective ($\bar{X} = 3.87$) and (4) Financial Perspective ($\bar{X} = 3.61$) respectively. Moreover, the results were found that Risk management in Risk Identification, Risk Assessment, Risk Management, Monitoring Evaluating and Reporting had a positive relationship and had a positive impact on the overall performance of small and medium enterprises. This means if SMEs could manage well risk in all aspects, it would also improve the performance of SMEs as well.

Keywords

Risk Management, Small and Medium Enterprises

บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) เป็นหน่วยธุรกิจที่มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน และยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศได้ดี ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาหลายปี ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีการแข่งขันสูงมาก และมีการเติบโตค่อนข้างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงมาก ในไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2559 นั้น GDP ของประเทศขยายตัวได้ในอัตราที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.2 และ GDP SMEs ขยายตัวได้ถึงร้อยละ 5.1 โดยมีสัดส่วนต่อ GDP ของประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42.3 (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: (สสว.), 2560) และจากรายงานสถานการณ์ SMEs ในปี พ.ศ. 2559 ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยังรายงานไว้ด้วยว่า จังหวัดปทุมธานีเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวนมากถึง 26,365 ราย ในปี พ.ศ. 2558 ในขณะที่จังหวัดใกล้เคียงในกลุ่มภาคกลางตอนบน 1 ได้แก่ นนทบุรี มีจำนวนเพียง 23,749 ราย พระนครศรีอยุธยา มีจำนวนเพียง 15,601 ราย และจังหวัดสระบุรี มีจำนวนเพียง 8,387 ราย ทั้งนี้เพราะเป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร การคมนาคมต่างๆ ก็สะดวก ประชาชนก็ให้ความสนใจย้ายไปอยู่อาศัยกันในจังหวัดนี้กันมากขึ้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนี้มากขึ้นด้วย แต่ในขณะเดียวกัน ธุรกิจ SMEs ก็มีปัญหาอุปสรรคมากมายเช่นกัน ในการบริหารจัดการความรู้ความสามารถด้านเงินทุนและทรัพยากรทำให้บางธุรกิจ SMEs ประสบผลสำเร็จ แต่บางธุรกิจ SMEs ก็ล้มเหลว ดังนั้น ผู้บริหารธุรกิจ SMEs จำเป็นจะต้องมีการบริหารกับความเสี่ยงในด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร ซึ่งการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่า ความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบสำคัญทั้งจากภายในและภายนอกที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร จะได้รับการพิจารณาและจัดการให้หมดไปหรือลดน้อยลง การบริหารความเสี่ยงจะต้องมีการดำเนินการทั่วทั้งองค์การแบบบูรณาการ โดยต้องให้ความสำคัญในการกำหนดผู้รับผิดชอบต่อกิจกรรมการควบคุม เพื่อพิจารณาประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และ/หรือพิจารณาการปฏิบัติเพิ่มเติมที่จำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการความเสี่ยง มีการติดตาม (Monitoring) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยง

มีคุณภาพ มีความเหมาะสม และการบริหารความเสี่ยงได้ นำไปใช้ในทุกระดับขององค์กร มีการรายงาน ความเสี่ยงทั้งหมด ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบ และทำยสุดมีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication) แก่ บุคลากรทุกคนให้ได้รับรู้ และเข้าใจอย่างทั่วถึง จะสามารถช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Godfrey, Merrill, Hansen & Godfrey, 2009) การเตรียมความพร้อมสำหรับ ความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับธุรกิจเพื่อเป็นการลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิด ความเสียหายเพื่อ ให้ ระดับของความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ โดยระดับของ ความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ ดังนั้น ธุรกิจ SMEs จึงจำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุม ภายในองค์กรที่จะทำให้เกิดความมั่นใจว่า ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย การนำการบริหาร ความเสี่ยงที่นำมาปรับใช้กับธุรกิจ ประกอบด้วยด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) ด้านการระบุ ความเสี่ยง (Risk Identification) ด้านการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ด้านการจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment) และด้านการติดตามประเมินผลและการรายงาน (Monitoring Evaluating and Reporting) (อุษณา ภัทรมนตรี, 2547, 5-17) ซึ่งสามารถสะท้อนต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ทั้งนี้ธุรกิจ SMEs ก็มีความเสี่ยงทั้งในด้านลูกค้า ด้านการเงิน ตลอดจนด้านการเรียนรู้และการพัฒนาไม่น้อยกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ หากมีความเสี่ยงเกิดขึ้นแล้ว ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานของธุรกิจเป็นอย่างมากเช่นกัน จากเหตุผลที่กล่าว มาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี โดยมุ่งทดสอบว่า การบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs อย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดแนวทางเพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงกระบวนการของ การบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ SMEs ให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี

ทบทวนวรรณกรรม

1. การบริหารความเสี่ยง

อุษณา ภักธมนตรี (2547) ได้กล่าวถึง กระบวนการการบริหารความเสี่ยงว่าจะต้องประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting)

เพื่อให้ทราบขอบเขตการดำเนินงานในแต่ละระดับและสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ครบถ้วน การกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร ควรมีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้

1.2 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

เป็นการค้นหาว่ามีความเสี่ยงใดบ้าง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการขององค์กรโดยดูจากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปกติการระบุความเสี่ยงจะดูจากประวัติการเกิดเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมา หรือการคาดเดาเหตุการณ์ที่อาจมีผลกระทบในอนาคต

1.3 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

เป็นการประเมินปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยว่ามีโอกาสที่จะเกิดขึ้นมากน้อยแค่ไหน และหากเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อองค์กรรุนแรงเพียงใด และนำมาจัดลำดับว่าปัจจัยใดมีความสำคัญมากน้อยกว่ากันเพื่อจะได้กำหนดมาตรการในการรับความเสี่ยงนั้นได้อย่างเหมาะสม

2. การจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment)

เป็นการพิจารณาเลือกวิธีการที่ควรกระทำตามผลการประเมินความเสี่ยง ซึ่งพิจารณาจากความน่าจะเป็นและผลกระทบ โดยเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงที่เกิดกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และความคุ้มค่าในการที่จะบริหารความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Residual Risk) วิธีการจัดการความเสี่ยง (นฤมล สะอาดโคม, 2550) ประกอบด้วย

2.1 การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) หมายถึง การเลิก หรือหลีกเลี่ยงการกระทำ หรือลดการกระทำ หรือเปลี่ยนวัตถุประสงค์ เป็นต้น

2.2 การลดความเสี่ยง (Risk Reduction) หมายถึง การลดโอกาสความน่าจะเป็น หรือลดความเสียหาย โดยการจัดระบบการควบคุมเพื่อป้องกัน การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ รวมทั้งการกำหนดแผนสำรองในเหตุฉุกเฉิน (Contingency Planning)

2.3 การกระจายความเสี่ยง (Risk Diversification) หมายถึง การลดโอกาสความน่าจะเป็น หรือลดความเสียหายโดยการแบ่งโอน การหาผู้รับผิดชอบในความเสี่ยง การจ้างบุคคลภายนอกเป็นผู้ดำเนินการแทน การจัดประกันภัย เป็นต้น

2.4 การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) หมายถึง การไม่กระทำการใด ๆ เพิ่มเติมกรณีนี้ใช้กับความเสี่ยงที่มีน้อย ความน่าจะเป็นน้อย หรือเห็นว่าต้นทุนในการบริหารความเสี่ยงสูงโดยขออนุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้

3. การติดตามประเมินผลและการรายงาน (Monitoring Evaluating and Reporting)

การติดตามประเมินผลและรายงานผลการบริหารความเสี่ยง จะมีขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการตามความเหมาะสม โดยจะเป็นการประเมินผลเป็นระยะๆ แทนที่จะรอให้สิ้นสุดภารกิจก่อน

4. ผลการดำเนินงานของธุรกิจ

พสุ เตชะวรินทร์ (2548, 46) ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่อง Balance Score Card ไว้ว่า เป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยผู้บริหารในการประเมินประสิทธิภาพในการทำงาน หรือผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ซึ่งจะทำให้เห็นความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมได้โดยต้องมีการชี้วัดผลการดำเนินงานใน 4 ด้านต่อไปนี้

4.1 ด้านลูกค้า (Customer Perspective) ในปัจจุบันการแข่งขันในเชิงธุรกิจ เกิดขึ้นอย่างรุนแรงทั้งจากคู่แข่งภายในประเทศและต่างประเทศ ทำให้กิจการต้องปรับสภาพวิธีการหรือกลยุทธ์การดำเนินงาน โดยให้ความสนใจกับลูกค้าที่เป็นลูกค้าเป้าหมายในปัจจุบันและในอนาคต

4.2 ด้านการเงิน (Financial Perspective) การวัดผลการปฏิบัติงานของกิจการที่แสวงหากำไรจะใช้ผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นหลักที่จะบ่งชี้ว่า กิจการประสบความสำเร็จหรือไม่ เช่น กำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน รายได้ที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

4.3 ด้านการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Growth Perspectives) การวัดผลการปฏิบัติงานแบบดุลยภาพจะพิจารณามุมมองทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ มุมมองทางการเงิน มุมมองทางด้านลูกค้า มุมมองทางด้านกระบวนการภายใน และมุมมองทางด้านการเรียนรู้และพัฒนาซึ่งมุมมองทางด้านการเรียนรู้และพัฒนาจะต้องระบุถึงกิจกรรมที่กิจการต้องบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4.4 ด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) นอกเหนือจากมุมมองทางด้านลูกค้าแล้ว การวัดผลการปฏิบัติงานแบบดุลยภาพก็ยังให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาภายในองค์กรซึ่ง ถือว่าความสำเร็จของกิจการต้องแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารงาน คุณภาพของการทำงาน และนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในองค์กร

พรตพร อาคมยะพันธ์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารธุรกิจ SMEs มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีผลการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก SMEs ที่มีรูปแบบธุรกิจ หุนจตตะเปียน ระยะเวลาในการดำเนินงาน และ จำนวนพนักงานแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงโดยรวมแตกต่าง ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า (1) ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและการรายงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม และด้านลูกค้า (2) ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยง

มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ด้านกระบวนการภายใน และ (3) ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานด้านการเรียนรู้และพัฒนา

นิธินันท์ ทองอุ่น (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ด้านลดความสูญเสีย มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเจริญเติบโตของกำไร ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจและด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร ขณะที่ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงทางการเงินด้านเสริมสร้างความมั่นใจในผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน

จันทนา สาชากร นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันเพชร (2550) ได้ศึกษาเรื่อง Committee of Sponsoring Organization of The Treadway Commission Enterprise Risk Management (COSO EMR) กับงานตรวจสอบภายในโดยศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับ COSO EMR ทั้งความเป็นมา ความหมาย วัตถุประสงค์และองค์ประกอบของ COSO EMR ซึ่งมีองค์ประกอบ 8 ด้าน คือ (1) สภาพแวดล้อมในองค์กร (2) การกำหนดวัตถุประสงค์ (3) การระบุเหตุการณ์ (4) การประเมินความเสี่ยง (5) การตอบสนองต่อความเสี่ยง (6) กิจกรรมควบคุม (7) สารสนเทศและการสื่อสาร และ (8) การติดตามและประเมินผล พบว่า COSO EMR เป็นกรอบการบริหารและการจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับทุกคน ใช้ปฏิบัติในระดับองค์กร COSO EMR ไม่ได้มาทดแทน COSO เดิม แต่เป็นการนำมาพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อให้กรอบการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้และการตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพมาก

Beasley, Clune & Hermanson (2005) ได้สำรวจสัดส่วนของบริษัทชั้นนำของโลกที่อยู่ในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในองค์กร “Enterprise Risk Management” พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีการนำ ERM มาใช้ในองค์กรแล้วและมีบางองค์กรได้มีการนำมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ และจากการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่านับจากปี ค.ศ. 2005 เป็นต้นมาองค์กรทั่วโลกได้ให้ความสนใจกับการบริหารความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หรือ เจ้าของธุรกิจ SMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 26,365 ราย ณ ปี พ.ศ. 2558 (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หรือ เจ้าของธุรกิจ SMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในจังหวัดปทุมธานีโดยเปิดตารางของ Taro Yamanae และเพื่อสำรวจข้อมูลไว้ด้วย จำนวนหนึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบช่วงชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งตามประเภทของธุรกิจ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

สัดส่วนการสุ่มตัวอย่างตามประเภทธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ธุรกิจการเกษตร	471	7
2. วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	1,498	22
3. ยานพาหนะและอุปกรณ์	514	7
4. เครื่องใช้ไฟฟ้า	471	7
5. ไม้และเครื่องเรือน	171	3
6. ของใช้ในครัวเรือน	428	7
7. โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	770	12
8. สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	856	14
9. เหมืองแร่ เหมืองหิน	342	5
10. เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	492	7
11. ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง	321	4
12. เคมีภัณฑ์และพลาสติก	471	7
13. สื่อสารและโทรคมนาคม	706	12
14. ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	514	8
15. บันเทิงและสันทนาการ	364	5
16. สิ่งพิมพ์	556	8
17. อาหาร	449	7
18. เครื่องหนังและรองเท้า	278	4
19. เครื่องมือและเครื่องจักร	535	8
20. อื่นๆ ได้แก่ ขนส่ง ประกัน นำเข้า/ส่งออก	16,157	245
รวม	26,365	400

หมายเหตุ: การวิจัยครั้งนี้สามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลับมาได้เพียง 218 ราย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามประกอบไปด้วยคำถามทั้งสิ้น 5 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี ตอนที่ 4 ผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี และ ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับผู้บริหารของธุรกิจ SMEs ที่เป็นบริษัทที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliabilityโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการบริหารความเสี่ยงมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทุกข้อเกิน 0.7 ขึ้นไป ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของหมวดการบริหารความเสี่ยง มีค่าเท่ากับ 0.919 ของหมวดผลการดำเนินงานของธุรกิจ มีค่าเท่ากับ 0.911และรวมของทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.915

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 **สถิติพื้นฐาน** ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard –Deviation)

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 **สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน** ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ All Enter

ผลการวิจัย

ธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่มีรูปแบบธุรกิจเป็นบริษัทจำกัด ประกอบธุรกิจต่างๆ ได้แก่ขนส่ง ประกันภัย นำเข้า-ส่งออก เป็นต้น ระยะเวลาในการดำเนินงานส่วนใหญ่มากกว่า 15 ปี ทุนจดทะเบียนปัจจุบัน ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 30,000,000 บาท และมีจำนวนพนักงานส่วนใหญ่ต่ำกว่า 50 คน

ตารางที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงโดยรวมและรายด้านของผู้บริหารธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี

การบริหารความเสี่ยง	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	4.02	0.57	มาก
2. ด้านการระบุความเสี่ยง	3.91	0.59	มาก
3. ด้านการประเมินความเสี่ยง	3.78	0.56	มาก
4. ด้านการจัดการความเสี่ยง	3.89	0.47	มาก
5. ด้านการติดตามประเมินผลและการรายงาน	3.88	0.55	มาก
โดยรวม	3.87	0.54	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารธุรกิจ SMEs มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.54 หากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ (1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ (\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.57) (2) ด้านระบุความเสี่ยง (\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.59) และ (3) ด้านการจัดการความเสี่ยง (\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.47)

ตารางที่ 3

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านของผู้บริหารธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี

ผลการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านลูกค้า	4.10	0.50	มาก
2. ด้านกระบวนการภายใน	3.87	0.43	มาก
3. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา	3.88	0.42	มาก
4. ด้านการเงิน	3.61	0.56	มาก
โดยรวม	3.86	0.43	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารธุรกิจ SMEs มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.43 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก เป็นดังนี้ (1) ด้านลูกค้า (\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.59) (2) ด้านการเรียนรู้และพัฒนา (\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.42) และ (3) ด้านกระบวนการภายใน (\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.43)

ตารางที่ 4

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงกับผลการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี

ตัวแปร	ผลการดำเนินงาน (PER)	การกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง (OB)	การระบุความเสี่ยง (RI)	การประเมินความเสี่ยง (RA)	การจัดการความเสี่ยง (RM)	การติดตามประเมินผลและการรายงาน (MP)	VIFs
\bar{X}	3.86	3.95	3.92	3.79	3.84	3.80	
S.D.	0.40	0.51	0.45	0.48	0.44	0.50	
PER	-	0.552*	0.722*	0.738*	0.651*	0.694*	
OB		-	0.517*	0.461*	0.532*	0.481*	1.622
RI			-	0.531*	0.674*	0.651*	2.377
RA				-	0.391*	0.503*	1.524
RM					-	0.557	2.043
MP						-	1.878

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตามโดยค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.552 – 0.738 ต่อมาจึงได้ทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ การบริหารความเสี่ยงมีค่าตั้งแต่ 1.524 – 2.377 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Hair, Black, Babin & Anderson, 2014)

ตารางที่ 5

การทดสอบความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงกับผลการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี

การบริหารความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ		t	P- Value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.822	0.345	3.773	0.002
การกำหนดวัตถุประสงค์ (OB)	0.045	0.053	0.912	0.254
การระบุความเสี่ยง (RI)	0.178	0.056	2.351	0.017*
การประเมินความเสี่ยง (RA)	0.303	0.048	5.004	0.000*
การจัดการความเสี่ยง (RM)	0.144	0.051	2.598	0.012*
การติดตามประเมินผลและการรายงาน (MP)	0.116	0.049	2.045	0.041*

Adjust R² = 0.463 SEE = 0.289 F = 8.257 p-value = .003

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยสูงสุด 0.303 รองลงมาคือ ด้านการระบุความเสี่ยง มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย 0.178 ด้านการจัดการความเสี่ยงมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย 0.144 และสุดท้าย ด้านการติดตามประเมินผลและการรายงาน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย 0.116 ตามลำดับโดยมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ SMEs ซึ่งหมายความว่า หากธุรกิจ SMEs สามารถ บริหารความเสี่ยง โดยสามารถประเมินความเสี่ยง ระบุความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และติดตามประเมินผลและการรายงานความเสี่ยงได้อย่างชัดเจน ก็จะทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ดีขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การบริหารความเสี่ยงในด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยงและด้านการติดตามประเมินผลและการรายงาน มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ SMEs ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรตพร อาดะยะพันธ์ุ (2550) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยพบว่าผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า (1) ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยงและด้านการติดตามประเมินผลและการรายงานมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม (2) ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานด้านกระบวนการภายใน และ (3) ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานด้านการเรียนรู้และพัฒนา นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรันดร์ ทองอ่อน (2553) ซึ่งได้ศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ด้านการลดความสูญเสีย มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวมทั้งในด้านการเจริญเติบโตของกำไร ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจ และด้านความพึงพอใจของผู้บริหารด้วย

สรุป

ธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่มีรูปแบบธุรกิจเป็น บริษัทจำกัด ประกอบธุรกิจด้านต่างๆ ได้แก่ ขนส่ง ประกันภัย นำเข้า-ส่งออก เป็นต้น ระยะเวลาในการดำเนินงานส่วนใหญ่มากกว่า 15 ปี ทุนจดทะเบียนปัจจุบัน ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 30,000,000 บาท และมีจำนวนพนักงานส่วนใหญ่ต่ำกว่า 50 คน การบริหารความเสี่ยงในด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยงและด้านการติดตามประเมินผลและการรายงานมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ SMEs ซึ่งหมายความว่า หากธุรกิจ SMEs สามารถบริหารความเสี่ยง โดย สามารถระบุความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยงและติดตามประเมินผลและการรายงานความเสี่ยงได้อย่างชัดเจน ก็จะทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ดีขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน

ประโยชน์ที่ได้รับของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและความรู้ความสามารถของการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย เพื่อเป็นสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงการวางแผนพัฒนาระบบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ SMEs รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทยต่อไป ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารธุรกิจ SMEs จะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง

อย่างจริงจังโดยต้องมีการกำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจนและต้องเน้นให้บุคลากรทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจึงจะทำให้ผลการดำเนินงานธุรกิจดีขึ้น สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะ เป็นเชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติการได้ ดังนี้

1. เชนนโยบาย

1.1 ผู้บริหารของธุรกิจ SMEs จะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงโดยมีการกำหนดเป็นนโยบายของธุรกิจอย่างชัดเจน

1.2 ผู้บริหารของธุรกิจ SMEs ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจทุกชั้นตอนจึงจะสามารถจัดการความเสี่ยงนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ผู้บริหารของธุรกิจ SMEs จะต้องมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดูแลการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจอย่างเป็นทางการและต้องมอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดูแลและตัดสินใจให้ชัดเจน

2. เชนปฏิบัติการ

2.1 ผู้บริหารหรือเจ้าของธุรกิจ SMEs ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในด้านการประเมินความเสี่ยงน้อยที่สุด แต่ด้านนี้มีผลต่อการดำเนินงานมากที่สุด ดังนั้นถ้าผู้บริหารหรือเจ้าของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงให้มากขึ้น โดยพยายามหาวิธีการในการประเมินความเสี่ยงให้ชัดเจนและถูกต้องมากที่สุด ผลการดำเนินงานก็จะดีขึ้นเท่านั้น

2.2 ผู้บริหารหรือเจ้าของธุรกิจ SMEs ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานในด้านการเงินน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ดังนั้น ผู้บริหาร หรือ เจ้าของธุรกิจ SMEs ควรให้ความสำคัญกับผลการดำเนินงานด้านการเงินให้มากขึ้นโดยเฉพาะเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการลงทุนหรือการใช้จ่ายเงินลงทุนซึ่งจะทำให้ผลการดำเนินงานโดยรวมเพิ่มสูงขึ้นได้

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปมี ดังนี้

2.2.1 ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานีในเชิงคุณภาพ

2.2.2 ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ SMEs ประเภทใดประเภทหนึ่ง โดยเฉพาะในจังหวัดปทุมธานี

2.2.3 ศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีต่อความสำเร็จของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี

เอกสารอ้างอิง

จันทนา สาชากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2550). การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น เพรส.

นฤมล สะอาดโคม. (2550). การบริหารความเสี่ยงองค์กร. กรุงเทพฯ: สุวานบุ๊คส์.

นิธินันท์ ทองอุ่น. (2553). ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรตพร อาคมยะพันธ์. (2550). **ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พสุ เตชะรินทร์. (2548). **เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balanced Score Card**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2560.). **รายงานสถานการณ์ SMEs ประจำปี 2559**. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2560, จาก <http://www.sme.go.th/th/index.php/data-alert/alert/report-smes-year/report-year/report-year-2559>.
- อุษณา ภัทรมนตรี. (2547). **การตรวจสอบและการควบคุมภายใน แนวคิดและกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Beasley, M. S. ; Clune, R. & Hermanson, D. R. (2005). Enterprise risk management: an empirical analysis of factors associated with the extent of implementation. **Journal of Accounting and Public Policy**. 24(6), 521- 531.
- Godfrey, P. C. ; Merrill, C. B. & Hansen, J. M. (2009). The relationship between corporate social responsibility and shareholder value: an empirical test of the risk management hypothesis. **Strategic Management Journal**. 30(4), 424 – 445.
- Hair, J. F. ; Black, W. C. ; Babin, B. J. & Anderson, R. E. (2014). **Multivariate data analysis**. (7th ed.) London: Pearson Education.